

Jalutuskäik Tartus

Jalutuskäik, mis jätab
Tartu kauaks
sinu südamesse põksuma!

- 1 "Jalutuskäik Tartus" peatus
- 4 muu märkimisväärne koht
- kaugemal asuv koht
- 200 m kaugus kohani
- baar, kohvik, pubi, restoran
- avalik tualettruum
- autoparkla
- rattaringluse parkla
- bussipeatus

Tartu on ideaalse suurusega linn, kus ükski jalutuskäik pole pikk või igav. Igal sammul saadavad jalutajaid elurikkust täis pargid, kohvilõhnast pakatavad kohvikud ning põnevad märkamised ajaloost, kultuurist, arhitektuurist ja linnast, mis on kujundatud inimestele.

Jalutuskäik südalinna seob kokku kõik selle, mille üle tunneme Tartus äretut uhkust, ja soovime, et seda saaks kogeda iga tartlane ja Tartu külaline. Loodame, et jalutuskäik annab sulle Tartu elust nii hea ülevaate, et tunned viivitamatut soovi jagada seda ringkäiku oma sõpradele.

Kõnni piki meie soovitatud rada, et läbida umbes nelja kilomeetri ja kahe tunni pikkune jalutuskäik. Või pane huvi pakkuvatest peatustest kokku omaenda jalutuskäik!

Tule, lähme jalutama!

1 Meie jalutuskäik algab Tartu kõige olulisemast ja ka ühest kõige vanemast kohast – **Raekoja platsilt**. Just siia kujunes juba muinasajal peamine kauplemisskoht, mis ühendas Toomemäel paikneva linnuse ja Emajõe-äärsed sadamad. Sõdade ja põlengute tõttu ei ole hoonestus väga vana, enamuse on ehitatud 18.-19. sajandil, klassitsistlikus ja neoklassitsistlikus stiilis.

2 Platsi Toomemäe-poolsel küljel kõrgub kolmekorruseline kelpkatusega **raekoda**. See on siin asukohas juba kolmas, valmis lõplikult aastal 1789. Raekoda esindab oma põhikujus Madalmaade barokse linnapalee traditsiooni, kuid märgata on ka varaklassitsismi elemente. Raekoja tornis asub Eesti vanim ja suurim, 34 kellaga kariljon, mille meloodiaid saad nautida iga päev kell 9, 12, 15, 18 ja 21. Raekojas toimuvad Tartu linnavalitsus, infopunkt ja ööpäevaringselt avatud apteek.

3 **Suudlevad tudengid** on üks Tartu armastatumaid sümboleid. Purskkaev asus siin kohas juba aastal 1948 ning skulptuur, mis sümboliseerib noorust, armastust ja tudengeid, lisandus 1998. aastal. Purskkaevu ümbritsevad plaadid Tartu sõpruslinnade nimedega.

4 **Viltune maja**. Kõigi tähelepanu köidab 1793. aastal ehitatud maja, mis tänaseks on lausa 5,8 kraadi kaldu vajunud – see on suurem kalle kui Pisa tornil! Vajumine on tingitud sellest, et jõepoolne osa on ehitatud vanale linnamüürile, teine aga vaialusele. Hetkel tegutseb majas **Tartu Kunstimuseum**, kuid kunagi töötas siin apteekrina tuntud Eesti rahvakirjanik Oskar Luts.

5 Südalinna ja Ülejõe linna-osa ühendab jalakäijatele ja ratturitele mõeldud **Kaarsild**,

mis ehitati aastatel 1957-1959 endise Kivisilla kohale. Nii mõnigi Tartu tudengite hulluluge ja lõbus ettevõtmine on seotud just Kaarsillaga.

6 Kaarsilla kõrval paikneb eestluse eestvedajate ja ajalehe Eesti Postimees toimetajate **Lydia Koidula ja Johann Voldemar Jannseni mälestusväljak**. Skulptuuride autorid on Mare Mikoff ja Bruno Kadak.

7 **Tänavakunstigalerii Kaarsilla all**, kust leiab ühe teose kunstnik Kairolt ja Edward von Lõnguse töö "President Pätsi mitu nägu".

8 **Linnasalu Vabaduse puistikus** sai alguse Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 projektist "Kureeritud elurikkus", mille eesmärk oli tuua Tartu parkidesse rohkem linlasi ja suurendada looduslikku elurikkust. Puistikule hajutatud lamapuit pakub väärt elupaiku putukatele.

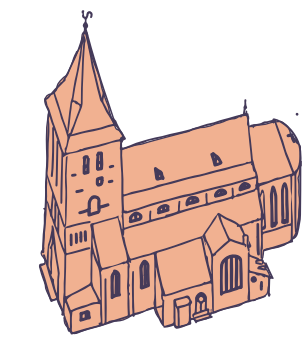
9 **Tänavakunstigalerii Vabaduse silla all**, mida täiendavad tänavakunstnikud järjepanu.

10 Üle kolme hektari suurusel alal laiuv **Tartu Ülikooli botaanikaääd** on kodus rohkem kui 6000 erinevale taimeliigile. Kindlasti tasub botaanikaääd uudistada 22-meetrist palmihoonet, mis on Baltikumi suurim kasvuhoone!

11 **Knorringu Aadlimaja** on oma nime saanud selle algse omaniku aadlipere von Knorringute järgi. Sajanditevanust hoonet on kirjeldatud kui üht Tartu klassitsistliku ehitusstiili ehedamat näidet, kus säilinud hoone interjööri peetakse Eestis üheks unikaalsemaks ja kaunimaks.

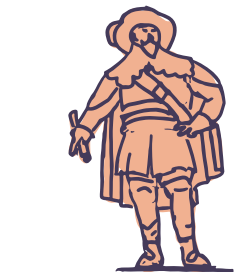

12 Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum pakub rohkelt teadmisi ja tegemisi igas vanuses spordisõpradele.

13 Jaani kiriku vanimad osad pärinevad 14. sajandist. Kirik oli keskaegses Euroopas tuntud oma terrakotafiguuride poolest, mida leiab nii kiriku fassaadi ülaosast kui ka siseruumist. Lisaks jumalateenistustele toimuvad kirikus ka mitmed suuremad Tartu muusikasündmused.

14 Tartu Mänguasja-muuseumi põhihoone kuulub Tartu vanimate säilinud puitehitiste hulka. 1998. aastal sai maja mänguasjamuuseumi asupaigaks, mis pakub rohkelt rõõmu lastele ja vahvaid äratundmishetki ka suurematele külalistele.

15 Tartu Ülikooli asutaja, Rootsi kunagise kuninga **Gustav II Adolfi** algne monument seisis ülikooli peahoone taga aastatel 1928–1950. Taastatud monumendi avasid 1992. aasta aprillis Rootsi kuningas Karl XVI Gustav ja kuninganna Silvia.

16 Elektriater on Tartu ainus väärtfilmikino ja keskendub peamiselt Eesti ja Euroopa mängu- ja dokumentaalfilmidele. Algselt ehitati hoone 1860. aastal luteri kirikuks ning selles on tegutsenud ka raamatukogu.

17 Tartu Ülikooli peahoone, mis on linna üks maamärkidest, õnnistati sisse 1809. aastal. Alates sellest ajast tähistatakse kõiki ülikoolielu tähtsamaid sündmusi peahoone aulas.

Tänu heale akustikale toimub aulas ka mitmeid kontserte ja konverentse.

18 Vaid mõne sammu kaugusel ülikoolist tegutseb **kohvik Werner**, mis on Eesti üks vanimaid kohvikuid. Werner on läbi aegade olnud meelispaik Tartu haritlastele ja eriti populaarne Tartu Ülikooli õppejõudude ja tudengite seas.

19 Toomemäe nõlva all asub **Pirogovi park**, mis on rajatud teise maailmasõja järel tasandatud varemetele. Pargis on Nikolai Pirogovi monument. Pirogov õppis ja töötas Tartu ülikoolis, rajas nüüdisaegse välikirurgia ning võttis kasutusele eeternarkoosi ja kipsmähise. Park on tudengite seas populaarne kogunemiskoht.

20 Otse Toomemäe nõlval asub **Püssirohukelder**, mis täitis oma õiget funktsiooni 19. sajandi alguseni. Hiljem sai keldri omanikuks ülikool, mis rentis selle omakorda õlletööstur Schrammille. 19. sajandi lõpus kasutati keldrit ka maavarisemise ning magnetiliste nähtuste uurimiseks. Praegu asub püssirohukeldris menukas õllerestoran, mille lagi on 11 meetri kõrgune.

21 Lossi tänava tõusul kõrgub **Inglisiid**. Silla Toomemäe-poolisel küljel seisab 1802. aastal taasavatud ülikooli esimese rektori G. Fr. Parroti bareljeef ja ladinakeelne tekst “Otium reficit vires”, mis tähendab: “puhkus kosutab jõudu”.

22 Toomemäel asus varaseim eestlaste muinaslinnus Tarbatu ning hiljem koos piiskopilinnuse ja toomkirikuga keskaegse Tartu piiskopiriigi keskus. 19. sajandi alguses rajas Tartu Ülikool Toomemäele pargi ja ülikoolihooned.

23 Toomkiriku ehitusega alustati juba 13. sajandil. See oli keskaja lõpus kogu vana Liivimaa üks suurimaid sakraalehitisi, kuid mis purustati Liivi sõjas.

Seoses ülikooli taasavamisega rekonstrueeriti toomkiriku kooriosa ülikooli raamatukogu tarbeks. Nüüd asub siin Tartu Ülikooli muuseum.

24 Tänavakunstniku Edward von Lõnguse töö “Kannahabe ja nõiakütt”.

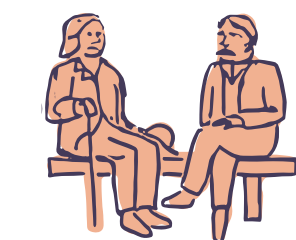
25 Kuradisild ehitati 1913. aastal Romanovite dünastia 300. juubeliks. Sild on üks väheseid 20. sajandi algusest säilinud betoonsildu.

26 Vana anatoomikum on klassitsistlik hoone Toomemäel, mis ehitati 1805. aastal Tartu Ülikooli arsti-teaduskonna õppehooneks. Anatoomikumi ajaloolisi meditsiinikollektsioone saab näha teaduskeskuses AHHA.

27 Tänavakunstigalerii, kust leiab muuhulgas Maari Soekovi töö “Ouroboros”.

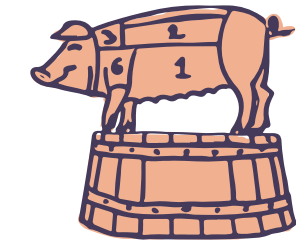
28 19. sajandi alguses rajatud **Tartu tähetorn** oli maailma astronoomia üks tähtsamaid keskusi. Nüüd saab tähetornis uudistada püsinäitust, proovida maailma parimat teleskoopi, loendada langevaid meteore ja õppida tähtkujusid. Alates 2005. aastast kuulub Struve geodeetiline kaar, mille üks mõõtmispunkt asub Tartu tähetornis, UNESCO maailmapärandi nimekirja.

29 Toomemäe vaate-platvormil saab puhata jalga ja uudistada Tartu südalinna veidi kõrgemalt.

30 Vilde ja Vine restorani ees asub iiri kirjaniku **Oscar Wilde** ja eesti kirjaniku **Eduard Viide** skulptuur, mis kujutab lõbusat kirjandusajaloolist spekulatsiooni. Skulptuuri autor on Tiiu Kirsipuu.

31 Skulptuur “Isa ja poeg” sümboliseerib eri põlvkondade suhet, kus lapsed üha enam vanematest üle kasvavad. Tartust pärit skulptor Ülo Õun modelleeris “Isa ja poja” 1977. aastal, kujutades ennast ja oma imikueas poega.

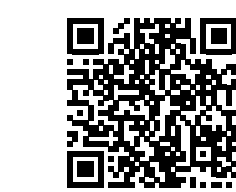
32 1937. aastal ehitatud Tartu turuhoone on ainulaadne ja suurim turuks ehitatud hoone Eestis. Turu 70. sünnipäevaks paigaldati turuhoone ette **skulptuur “Pronkssiga”**, mis sümboliseerib rikkust ja kauplemist. Skulptuuri autor on Mati Karmin.

33 Emajõe-äärne ala on mõnus koht liikumiseks igal aastaajal, ent ärkab eriliselt ellu just suve hakul, mil ilmad on piisavalt soojad, et joosta, sõpradega piknikku pidada või lihtsalt mõtteid mõlutada. Melu, muusika ja hea toit saavad kokku mõlemal pool jõge.

Kindlasti hakkas silma teisel pool jõge asuv hoone. 1960. aastatel restoranina Kaunas avatud majas asus vahepeal ööklubi Atlantis ja nüüd on see kodus Loomelavale.

34 Siit jõuadki tagasi **Raekoja platsile**, kust jalutuskäik hakkas. Pööra tähelepanu ka teistele põnevatele maamärkidele, hoonetele, monumentidele ja linnaloodusele sinu ümber ning naudi Tartu imelisi maitse-elamusi meie kohvikutes ja restoranides.

Kui soovid rohkem infot jalutuskäigul nähtud objektide kohta, siis skanni QR kood ja leia lisainfot veebilehelt www.visittartu.com/et/jalutuskaik-tartus.

Nii järgnevast loetelust kui ka kaardi tähistustest leiad palju lisasoovitusi, mida siin viibides veel kindlasti külastada. Mõnusat Tartust viibimist!

Veel märkimisväärsed kohti

1 Eesti Rahva Muuseum – auhinnatud muuseum, mis kajastab eesti kultuurilugu põnevalt ja kaasavalt.

2 Tagurpidi Maja – peadpööriv elamus.

3 Tartu linnamuuseum – muuseum, mis jutustab vana ja uue Tartu lugu.

4 Tartu avaturg – Emajõe kaldal tegutseval avaturul kaubeldakse peamiselt hooajaliste toidukaupade, aga ka lillede, istikute ja tööstuskaupadega.

5 Tasku – kaubanduskeskus.

6 Tartu bussijaam – kaug- ja maakonnaliinide väljumis- ja kohtumispaik.

7 Teaduskeskus AHHA – Baltikumi suurim. Tutvustab teadust, pakkudes kõigile avastamisrõõmu.

8 Aura Keskus – kogu pere veekeskus, millest leiab ujula, veepargi ja saunakeskuse.

9 HOPP disainipood – galeriipood vanalinnas, mis pakub erinevate kohalike disainerite loomingut.

10 Tartu Kaubamaja – kaubanduskeskus.

11 Kvartal – kaubanduskeskus.

12 V Spaa- ja konverentsihotell – sihtkoht spaamõnude otsijale, konverentside korraldajale ja maitseelamuste nautijale.

13 Tartu Loodusmaja – Tartu keskkonnahariduse keskus, mida ümbritseb avar ja liigirikkust täis park.

14 Barlova – Karlova ajaloolises puitlinnaosas paiknev armastatud kogukonnabaar.

15 Aparaaditehas – kultuuritehas, mis ühendab loomingulised ettevõtjad, kunstnike stuudiod, disainerite ateljeed, kaubanduse ja meelelahutuse hea toiduga.

16 Teater Vanemuine – Eesti ainus kolmežanriline teater, mille mängukavast leiab nii draama- ja muusikalavastusi kui ka balletti.

17 Tartu Ülikooli raamatukogu – igal ajal tulvil teaduskirjandust ja tudengeid.

18 Tartu Raudteejaam – ajalooline raudteehoone, kuhu saabuvad ja kust väljuvad rongid eri paikadesse üle Eesti.

19 Ula – Tartu üks väiksemaid baare asub Toomemäe veerel ja on eriti kuulus oma talvise lumbaari poolest.

20 Tartu lauluväljak – sümboolne paik, kus toimuvad kontserdid, laulu- ja tantsupeod, spordiüritused ja teatrietendused.

21 A. Le Coqi Õlemaailm – muuseum, kus saab aimu, milline nägi välja õlle tegemine vanasti ning kuidas on Tartus läbi aegade õlut valmistatud.

22 Antoniuse õu – südalinnas tegutsev kultuuri-, kunsti- ja käsitöökeskus.

23 Tampere maja ja **24 Uppsala maja** – Tartu vanimad puitmajad. Uppsala maja põhiosa valmis u 1720 ehk on üle 300 aasta vanune!

25 Rüütli tänav – melukas tänav vanalinnas, kust leiab rohkelt kohvikuid ja baare.

26 Linnamüür – säilinud lõik Tartu keskaegset linnasüdant ümbritsenud kahe kilomeetri pikkusest ja kahe meetri paksusest müürist.

27 Supilinna tiik - puhastati 2024. aastal ROHEringi projekti raames. See on oluline elupaik mitmetele liikidele.

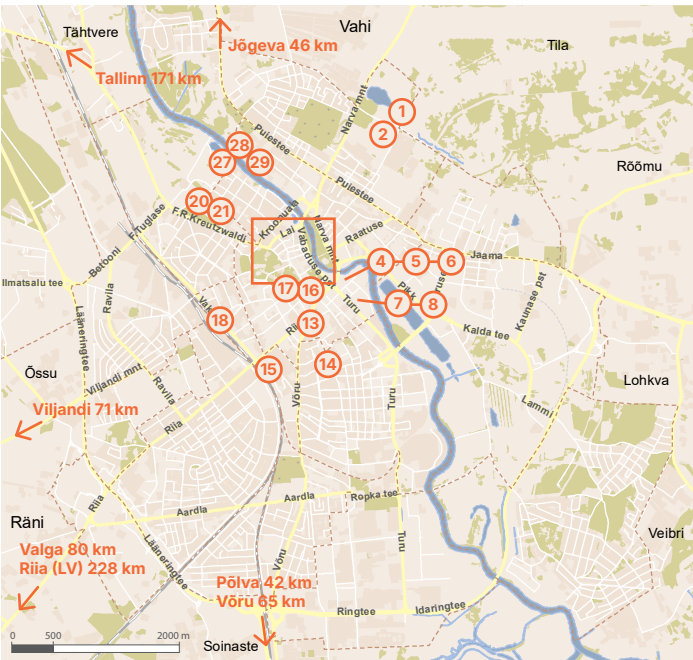
28 Emajõe linnaujula – populaarne suplus- ja suvituskoht Emajõe vasakkaldal.

29 Lodjakoda – omamoodi teemapark, kus saab aimu, kuidas vanasti veesõidukeid ehitati, osaleda töötubades ning seilata lodjal mööda Emajõge.

30 Tartu Ülikooli Delta keskus ja jõeäärsed trepid – linnaloodust ja Emajõe fännavate tartlaste meelispai.

31 Tartu Linnaraamatukogu – kõigile linlastele ja linna külalistele mõeldud rikkalik lugemispesa ja kirjandussündmuste toimumiskoht.

Jalutuskäik Tartus (viimati uuendatud märtsis 2025) **Väljaandja:** SA Tartumaa Turism **Disain ja illustatsioonid:** © @sketchingpaas **Trükkoda:** Ecoprint

Tartu linna ja maakonna turismiinfo

www.visittartu.ee

Tartu infokeskuse turismiinfo asub raekojas **2** (Raekoja plats 1a) telefon (+372) 744 2111

Leia sündmusi ja tegevusi Tartus ja Lõuna-Eestis

www.kultuuriaken.ee

Jaga oma elamusi ja maini meid oma postitustes

@visittartu

Ühistransport

 Info bussiliinide ja sõiduplaanide kohta leiab aadressil www.peatus.ee või mobiilirakendusest **Tartu bussiajad**.

Linnaliinibussis asuvast tuvastist saab osta tunnipiletit nii pangakaardi viipemaksega, Tartu bussikaardiga kui ka mitmete teiste Eesti ühistranspordikaartidega. Rohkem infot eri piletitüüpidest leiab aadressilt tartu.pilet.ee.

Rattaringlus

 Tartu rattaringlus on avalik iseteenindusega rataste kasutamise süsteem enam kui 750 ratta ja u 100 rattaparklaga. Info ja piletid: ratas.tartu.ee.

Võta ette pikem väljasõit Lõuna-Eestisse

Tartumaa ja terve Lõuna-Eesti on täis väga ägedaid kohti, mida külastada. Inspiratsiooni leiad www.visitsouthestonia.com.

Kui oled sihtkoha välja valinud, siis maakonna- ja kaugliinide info ja sõiduplaanid leiab aadressilt www.peatus.ee. Bussipiletite eelmüük toimub aadressil www.tpilet.ee ja **Tartu bussijaamas 6** (Turu 2). Reisirongiliinid, sõiduplaanid ja piletite eelmüügi leiab www.elron.ee ja **Tartu raudteejaamas 18** (Vaksali 6).

Värskeima teabe saamiseks vaata kohtade, asutuste või teenusepakkujate ametlikke kodulehti.

visit TARTU